

Kajaanin Lehti

N:o 51 – 30.8.1899

Philippiineiltä.

(Erään mukana olleen sotilaan kirje ”Siirtolaiselle”).

No jopa sitä on ollut kiirettä näihin aikoihin, ettei ole joutanut edes kirjeelläkään paiskaamaan. Nyt vihdoin sain muutaman päivän kotityötä, nimittäin lewätessäni (?) kartan piirustusta.

Onhan sitä saatu tapella natistaa melkein joka päivä enemmän tai vähemmän. Kenraali McArthurin osasto on enimmänsä valloittanut tehnyt kuin kutkaan muut. Hän on melkein aina matkalla, vaikka hän sanomalehtien mukaan näyttää saavan jotenkin vähän ansiota. Kenraali Lawton on tehnyt ainoastaan yhden merkittävän retken, vaan hän, ollen ennestään tunnettu tappelija, näkyy saavan koko kunnian. On kumma kuinka suuresta määrästä puolueellisuus saa sijansa sanomalehdissä, olisihan yhtä helppo tottakin puhua, tai jos ei totuutta tiedä, parempi olla waiti. Kenraali McArthur se on, joka on alipäällikköjensä kenraali Wheatonin, Halen ja Hallin kanssa johtanut koko pohjoisosaston valloitukset. Hän se on, joka valloitti Aguinaldon pääpesän Malolofin kaikkine välikaupunkeineen sekä Calumpitin, Apolotin, Santo Tomasin ja nyt vihdoin t. k. 5 p:nä Aguinaldon viimeisen pääkaupungin San Fernandon. T. k. 4 p:nä Santo Tomasin edustalla sillalla seisoi urhomme kenraali McArthur itse juuri tappelun kuumimmillaan ollessa sillan kaiteen päällä kuulista huolimatta jakaen komentoja joukolleen. Eipä meidän Suomikaan ollut edustamatta niin tässä kuin kaikissa muissakin taisteluissa pohjoislinjalla. Urhea Montanan rykmentti, jossa palwelee 3 suomalaista, nim. Jämpsiä, Forsberg ja Hendricsson, on ollut joka taistelussa kunniakkaasti osallisena. Samoin kansalainen Harri urheain South Dakotan poikain joukossa. Wiimemainitun tappelun kestäessä Santo Tomasin sillalla myös haavoitui pahasti allekirjoittaneen osastosta yksi mies.

3:s tykkiwäki, jossa kansal. Wilander palwelee, on myös ollut melkein lakaamatta tulesa. Malolofin valloitettua jätettiin he lepäämään ja wahdinpitoon mainittuun kaupunkiin.

Kenraali Lawtonin kuuluisalla retkellä Laguna de Bayn toisella puolen, jossa hän valloitti Santa Cruzin ynnä muita kyliä, oli myös suoma-

Philippiineiltä.

(Erään mukana olleen sotilaan kirje „Siirtolaiselle“.)

No jopa sitä on ollut kiirettä näihin aikoihin, ettei ole joutanut edes kirjeelläkään paiskaamaan. Nyt vihdoin sain muutaman päivän kotityötä, nimittäin lewätessäni (?) kartan piirustusta.

Onhan sitä saatu tapella natistaa melkein joka päivä enemmän tai vähemmän. Kenraali McArthurin osasto on enimmänsä valloittanut tehnyt kuin kutkaan muut. Hän on melkein aina matkalla, vaikka hän sanomalehtien mukaan näyttää saavan jotenkin vähän ansiota. Kenraali Lawton on tehnyt ainoastaan

yhden merkittävän retken, vaan hän, ollen ennestään tunnettu tappelija, näkyy saavan koko kunnian. On kumma kuinka suuresta määrästä puolueellisuus saa sijansa sanomalehdissä, olisihan yhtä helppo tottakin puhua, tai jos ei totuutta tiedä, parempi olla waiti. Kenraali McArthur se on, joka on alipäällikköjensä kenraali Wheatonin, Halen ja Hallin kanssa johtanut koko pohjoisosaston valloitukset. Hän se on, joka valloitti Aguinaldon pääpesän Malolofin kaikkine välikaupunkeineen sekä Calumpitin, Apolotin, Santo Tomasin ja nyt vihdoin t. k. 5 p:nä Aguinaldon viimeisen pääkaupungin San Fernandon. T. k. 4 p:nä Santo Tomasin edustalla olevalla sillalla seisoi urhomme kenraali McArthur itse juuri tappelun kuumimmillaan ollessa sillan kaiteen päällä kuulista huolimatta jakaen komentoja joukolleen. Eipä mei-

laisia mukana. Hänellä oli muun muassa mukanaan Idahan rykmentti, jolle kenraali King sanoi helmik. 5 päivän aamuna, kun ei saanut heitä peräytymään ja luullen heidän menewän warmaan kuolemaan: ”There goes the american soldier; all

hell can't stop him! (tuolla menee amerikkalainen sotilas; koko helwettikään ei häntä pidätä). Eikä hän siinä erehtynytkään. Wähän aikaa sen jälkeen kaatui heidän komentajansa, urhea majuri McConville. Hän juuri kuolemaisillaan lausui pojalleen, joka tuli tappelun kestäessä saapuwille: "Tell my wife, that I fell leading as brave a lot of men as ewer went on a battle field" (kerro waimolleni, että kaadu in johtaessani yhtä urhoollista miesjoukkoa kuin koskaan ennen on mennyt taistelukentälle). Sanottuaan hyvästit kuolewalle isälleen kiiruhti urhon poika kostamaan isänsä henkeä. Joka miehellä Idahon rykmentissä sekä koko 8:ssa armeijaosastossa pysyy sellaisten urhojen muisto pyhänä ikuisesti. Keweät mullat hänen sekä kaikkien kaatuneiden urhojemme haudalle.

Ei ole tässä kaikki tappelut, joihin kelpo Idahon rykmentti on ottanut osaa, mukanaan kansalaisemme Carlson, Peterson, Koskela, Karppi ja Ström. Oliwat he myös kuuluisassa Calvocon walloituksessa helmik. 10 pnä, jolloin kansal. Koskela tappelun pauhussa sekaantui Kansasin rykmenttiin, ollen 2 päiwää heidän mukansa ja tapellen kuin tiikeri. Ehkäpä tämän johdosta kun hän ei ollut läsnä ilta- ja aamu-huudossa, hän raporteerattiin kaatuneeksi San Franciscon tietojen mukaan. Muutamia päiwiä sitte eli t. k. 10 pnä luulin kumminkin puristaneeni hänen kättään, kun tuli minua tervehtimään. Onneksi juuri edellisenä iltana tulin kotia San Fernandos-ta. En kumminkaan ole warma oliko se hän wai hänen haamunsa, sillä taitapa se wälistä kuol-lutkin kurkistella. Oli kuinka oli, waan terweisiä hän käskee sanoa kaikille tutuille, wieläpä wakuutti muidenkin suomalaisten olewan terweitä kuin pukki sekä wei pakan siirtolaisia mukanaan luettawaksi wihollista odotellessa.

Kansal. Lysti tappelee Wyomingin poikain kanssa wesisäiliöllä, jossa aina vähän päästä saawat wetää tukkanuottaa Aguinaldon wäen kanssa.

Joku aika takaperin luin Tuurin kirjeen Siirtolaisesta, jonka johdosta läksin haeskelemaan häntä, waan yhden sijaan löysin 4 kansalaistani 12:sta Yhd. Wap. Jalkawäkirykmentistä, nim. Tuuri, Kangas, Reki ja Markkoo. Näin Eraminerista, että Josef Ihalainen on yhtynyt samaan rykmenttiin, ja niin taas haettuani annoin hänelle "supriisin" mennen odottamatta häntä tervehtimään. Waan kauwanpa sai äijä katsella ennen kuin suuren partani takaa tunsu naamani. War-

maankin luuli karhun penikaksi. Ja sitten sitä puheltiin!

Tämä rykmentti sai werikasteensa heti tänne tultuaan ja owat olleet aiwan siitä saakka ampumalinjalla. Nykyään kuuluwat kenr. Lawtonin lentäwään prikaattiin. Kun wielä mainitsen, että 2 tai 3 kansalaistamme on Caviten linnoituksia wartioimassa – heitä en ole tawannut enkä muista nimeänsä – niin olen tehnyt jonkunlaisen selwän suomalaisten toimissa täällä. Totta tosiaan, onhan wielä yksi Larson niminen Washingtonin rykmentissä. Mainittu rykmentti on erinomaisesti kunnostanut itsensä taistelussa, siis myöskin yksityiset sotilaat.

(Jatk.)

Kajaanin Lehti

N:o 52 – 2.9.1899

Philippiineiltä.

(Erään mukana olleen sotilaan kirje "Siirtolaiselle".)

(Jatkoa 51 n:roon)

Tuo Wapaaksi pääsöhän se on sotilaan hartain puheen aine, nimittäin meidän wapaehtoisten. Sitä odotamme joka hetki kuin lehmä kesää, waan tuskin tuota pääsee pois koskaan. Tämä kenraalikuwernööri Otis kuuluu lähettävän oikein pahapäitä walheita, että wapaehetoiset eiwät tahdo tulla pois, ja pitää heitä täällä wasten tahtoaan. Waan herra warjele, mitä sille walehtelijalle tapahtuu, kun pojat saawat siwilitakin ylleen. Ei täällä itse kenraalikuwernöörikään saa kowin suurta ääryyttä harjoittaa ilman kosta, kuten jossain muussa maailmankulmassa, waikka luulisikin olewansa itsewaltias koko maassa ja wielä "Jumalan armosta" taiwaassakin. Täällä otetaan sanasta miestä ja sarwesta härkää, waikka ei tuo taida olla aasiakaan parempi mies, joka kerran sanansa ja walansa peruuttaa. Waan aika on aikaa, sanoj pässi kun päätään leikattiin. Antaapa-han woimallisten "Jumalan armosta" meitä niskasta puistaa, waan "ehk' uusi aika wielä kaikki muuttaa woi!" Sehän se aina parhaiten nauraa, joka wiimeksi nauraa.

Minusta vähän tuntuu kuin nuo herra tohtori Samuli Setän niskoituspillerit olisiwat yhtähywiä auttamaan kylmässä kuin kuumassakin

ilmanalassa, warsinkin jos se ”resept” täytetään John Bullin apteekista, joka on tunnettu ensi luokan lääkkeistään.

Ilma on tätä nykyä kowin kuuma, ei haittaisi jos saisikin vähän ilmanalan vaihtoa. Huhuja kuuluu, että niin pian kun kuljetuslaidat saapuu tänne, ruwetaan meitä hinaamaan takaisin yhdyswaltoihin. Kuinka tuo sitten lienee.

Näyttää kuin pahin sota Aguinaldon kanssa olisi ohi. Joukkomme aikoo pitää San Fernandon sadekautena pääkortteerina, josta käsin tekewät retkiä ympäristölle. Useita Aguinaldon pääupseereita on kaatunut ja toiset owat nousseet kapinaan häntä vastaan. Eräs indiaanosasto nimeltä maeabebit owat ystäwiämme, joten he puolustawat lännestä, wuoret pohjoisesta ja idästä. Aguinaldolla on pieni ala elääkseen enää, joten sadekauden tullessa hänen on mahdoton saada ruokawaroja. On hän jo monta yritystä tehnyt ehdolliseen sowintoon, waatien maksamatta olewan 5 kuukauden jälkipalan wäelleen ja 2 kuu-

kauden elatuswarat eteenpäin. Meidän puolelta on ainoa ehto antaa aseensa pois ja ruweta rauhalliseksi asukkaaksi ilman sentinkään korwausta. Suuria laumoja hänen joukoistaan joka päiwä karkaakin ruweten työhön tiloillaan walloitetulla alueellamme.

Koko walloitettu maa on mitä ihaninta ja hedelmällistä, täynnä jokia ja lampia. Niiden tähden onkin juuri suurin hankaluus joukoillamme, kun ne riwiöt rikkowat sillat ja rautatiet mennessään. Siksipä meidän komppania onkin saanut lukemattomia siltoja rakentaa ja korjata. Waikka mainitun työn onkin pitänyt tehdä tulen alla, ei silti ole kuin 3 miestä koko komppaniasta haawoitunut. Ei yhtään ole kuollut.

Jääköönpä taas toistaiseksi. Kaikki kansalaiset käskewät sanoa terweisiä heidän puolestaan tuttawilleen. Siis ottakoon tästä kukin osansa.

Kunnioituksella
P. E. Lamar.
Manila. Ph. J.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>



Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT

Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu

Sanomalehdet

Pienpainatteen

Aikakauslehdet

Muut tietokannat ja verkkoaineistot

Pikahaku

Hae

HISTORIALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu

Selailu

Haku

Tarkennettu haku

Artikkelihakemisto

Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L